

Zafer Doruk

Yazlık Sinemalar

Telefonla konuşan karıma kaş göz işaretiyle, “Kim?” diye soruyorum. Elini almacın ağzına kapayıp “Halanın kızı” diyor. “Bize gelmek istiyorlarmış.” Sinirleri yıllar önce zedelenmiş sol bacağımanın sızısı, mecburen katlandığım hayırsız bir kardeş kılığında arada bir uğrar böyle. Bugün kendisi gelecek. Başlamış bir filmi izlemek için sinema kapısında saatlerce bekleyen meşrubatçı çırağının yorgun bacaklarının taşıdığı sinsi bir keder gibi içekapanık ve alıngan. Her zaman yaptığım gibi soğuk suyun altına tutup sızısını dindiriyorum. Çekyata uzanıp gözlerimi kapar kapamaz aynı sahneyi görüyorum. Bir motosiklet gürültüsünün ardından asfalt bir yol seriliyor önüme. Kadraja, motosikletin hızla dönen ön tekeri giriyor. Ardından, benzin deposunun üzerine eğilmiş, gaz çubuğunu sonuna kadar açmış, ben. Küçük baloncuklar biçiminde uçuşan renkli ışıklar üzerime üzerime gelirken, otobüslerle kamyonların rüzgârına boğulmuş korna sesleri arasında şuh kahkahalar duyuyorum. Gökyüzü, geceyi üstüne yüküyle çekmiş; simsiyah. Gürültüyle çakan çelik mavisi çubukların ardından çekiç gibi buz tanecikleri iniyor. Keskin bir viraja girerken, “Geldiler, kalk da toparlan,” diyor karımın sesi. Karşıdan gelen otomobilin penceresinden sürücünün dışarı uzanmış kolu durmamı işaret ediyor. Onun yanında birinci eniştayi görür gibi oluyorum, ama o mu değil mi emin değilim. “Ayıp olacak misafirlere” diyor karımın sesi. Frene dokunuyorum. Gecemsi bir çığlık kopuyor kalbimden.

Neşeli görünmek, uyuşmuş bacağıma düşünmemek için çaba harcıyorum. Sancıyı düşündüğümde sancının arttığını dişimden biliyorum.

Karım neşe içinde karşılıyor konukları. Halamın kızının mantosunu, ikinci eniştenin atkısıyla pardösüsünü alıp ayaklarına terlik uzatıyor. İkinci eniştenin elini sıkıp “Hoş geldiniz,” diyorum. İkisine bir hoş geldiniz yeter sanıyorum. Karım ileride bunu da başıma kakmasın diye hala kızına fazladan, uzak, hem de çok uzak bir gülümseme uzatıyorum.

Konuşuyor halamın kızı, durmadan konuşuyor, çocukluğumuzu anlatıyor. Horozlarla tavuklara elbise giydirip onları birer piyes kahramanı yaptığımı, banyoda mum ışığıyla su dolu ampul arasına koyduğum kartonları perdeye yansıtıp film oynatışımı, filmin iyi oğlanıyla kötü adamlarını seslendirmedeki ustalığımı, çayı kırtlama için ninemi kandırıp kesmeşekerini pul bibere bandırışımı anlatıp gülüyor. Yalnızca kendisi gülüyor. O gülerken, ikinci enişteye bakıyorum: Sinemanın arka sokağında rol sırasını bekleyen oğlanlardan birine benziyor.

Evlendiğime çok mutlu olmuş. Ne akıllıymışım da güzel bir kadınla evlenmişim. Çocukken yazlık sinemaların önünde meşrubat satan babasının sağ koluymuşum. Ağabeyleri olmadığı için beni ağabeyden saymışlar. Düğün salonlarındaki akraba düğünlerinde şarkı söylemeye bayılmışım da “Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar”dan başkasını söyleyemezmişim.

Oysa ben onlarda değil, yazlık sinemaların hayalinde kalıyordum. Evden kaçıp kaçıp onlara gidişim yeni bir filmin gala akşamlarına rastlardı hep.

Konuşuyor. Dilin kemiği yok ki, varsın konuşsun. Göze batıcı bir çaba harcıyor bunu yaparken. Halam da çok konuşurdu böyle. Ninem onlarda kalıyor diye her karşılaşmalarında bunu babamın başına kakardı. Babamın dili kısaydı halamınkinin yanında. Sırf o hoşnut olsun diye eve ne alırsa akşam uğrayıp birazını onlara bırakır, annem bunu duyunca da evde bir kızılca kıyamet kopardı.

Bir çocuk ninesinin ölümüne sevinir mi? Ben gizli gizli sevinmişim. O ölünce huzur gelmişti evimize.

Halamın çocuklarını el bebek gül bebek büyüten ninem, nedense bizi hiç sevmezdi. İki gün bizde kalsa daralır, soluğu halamlarda alırdı. Gücüme asıl giden, halam dırdırıyla onu usandırıp evinde kalışını sık sık başına kaksa da ninemin onları bize karşı savunuşuydu.

Hiç unutmam. Üç kardeşlik, annem dördüncü kardeşime gebeydi. Bizi nineme bırakıp annemi doğuma götürdükleri gece, ninem yanında yatan kardeşlerimle beni etlerimizi koparır-casına çimdiklemişti. Sol bacağımın sızısında biraz da onun payı vardır, biraz da ninemce sizler bacağım.

Bu halamın kızı var ya bu; bunun iri, alaca akşam gözleri vardı. Haindi, ama hainliğini gözleri hiç mi hiç ele vermezdi. Olmadık yerde, olmadık işler yapardı. El kadar eteğiyle bisiklete binip oğlanları peşine düşürür, durup dururken canımı yakardı. Az dayak yememişim bunun yüzünden. Arkadaşlarımla ne zaman bir araya gelsek bir yolunu bulup onurumu kırardı. Varsillar semtinin yüzünde bir sivilce gibi duran tahta bir kulübede otururlardı. Babasına Binbir-

çeşit derlerdi. Bu şehirde babasını tanımayan yoktu. İncirlik kasabasından gelen Amerikalı çocuklardan aldığı eski oyuncakları, kenar mahallelerden gelip eline kırk yılda bir para geçmiş yoksul çocuklarına, yeni bir dünyanın sihirli oyuncakları diye aldığı en az üç katına satarı. Amerikalı çocuklar oyuncakların yanında eski kitaplar, çizgi romanlar da getirirlerdi. Bir çizgi romanı, uçan bir haliya binmenin sevinciyle, saat hesabıyla okuyan yoksul çocukları, üzerlerinde havasız odalardan sinmiş kilim, yastık, minder kokularıyla, Binbirçeşit'in onlar için yaptığı okuma kulübesinde bir ayindeymişçesine dış dünyayla bütün ilişkilerini koparır, vardıkları her dünyaya, serüven buldukları her yere kendi öykülerinin gizlerini taşırlardı.

Binbirçeşit, şehrin bu en şehvetli, en zarif, en boyalı, parlıtlı yüzünden kulübesinin sökülüp atılmamasını orada oturan varıl çocuklarına borçluydu. Onu bu çocukların babalarının gazabından koruyan, şehrin en pahalı oyuncakçı dükkânında bulamadıkları ilginç oyuncakları orada bulabilmeleri idi.

Akşamlarla birlikte bir sinema sevinci de usul usul çökmeye başlardı içime. Elime aldığım ayrıran çırpacağımı o sevinçle birlikte ayrıran bidonunun içinde çırpır da çırpır, sırf sevince kesmiş bol köpüklü ayrıran sinema sokağındaki “Binbirçeşit Meşrubat Tezgâhı”na hazır hale getirdim.

Konuşuyor, varsın konuşsun. Film tam sekiz buçukta başlardı. Filmin başlamasıyla birlikte bizde de ıslık ıslığa, çığlık çığlığa bir kıvrınmadır başlardı. Sinemayı çevreleyen tahta perdenin aralığından filmin oğlanıyla kızını görmeye çalışırdık ki başında kaçırdığımız sahneleri kendimizce yeniden yazalım.

Binbirçeşit'ten izin, ancak meşrubatlar bitince çıkardı. Biz dört-beş çocuk izni kopardık mı sinemaya girip boş bulduğumuz mavi boyalı tahta sandalyelere oturur, izleyemediğimiz sahneleri izlediklerimizden yola çıkarak yeniden çekerdik.

Halamin kızı olacak bu, her filmin sonunu kendince yaşamak istediğinden, hiçbirini sonuna kadar izleyemezdi. Filmin en heyecanlı yerinde, makinist dairesinin ışık sağanağı altında bir yıldız gibi kayıp aramızdan gidince, anlardım ki filmin asıl finali dışarıda çekilecek. Filmin oğlanı, içinde bulunduğu beladan sıyrılıp ortalık alkışlarla ıslıklara boğulurken, usulca kalkıp ben de peşinden çıkardım. Sinemanın arka sokağındaki izbe kuytularda esrarkeş oğlanlarla seviştiğini görüp hırısından dişlerimi gıcırdatarak ağlardım.

Dayanamadım bir gün, dudaklarındaki taze, mayhoş, serseri yara izini görünce, ninemin bize yaptığı gibi kolunu çimdikledim; o da gidip nineme şikâyet etti. Ninem de “Anası kılık-lı, ne karışyorsun kıza, sen git de öz bacılarını döv,” dedikten sonra babasının kulağına eğilip ne anlattıysa, babası kolumdan tuttuğu gibi, “Ben de seni oğlum bilirdim, git ve bir daha gelme bu eve!” diyerek beni dışarı fırlattı.

Hainliği bir bana görünürdü bu gözlerin, daha akşam olmadan, simsiyah bir gece gibi uzanırirdi içime. Hainliğini özlerdim.

Babam bir daha göndermedi beni onlara. Yıllarca görüşmedik. Yazlık sinemalar, üzerlerine yıldızlı bir gecenin sarıldığı kristal bir tabutla gömüldüler içime. Babam, halamdan ne zaman söz açılrsa, onun ölmeden birkaç gün önce yatalak olan ninemi başına tasla vura vura yıkayışını anlatıp anneme içerlerdi:

“Ne olurdu şu kadıncağıza biraz da sen bakıverseydin?”

Kahvelerimizi yudumlarırken sustu, pusudaydı, bakışiverdik. Konuşması boyunca, ona ilk bakışımı bu. O konuşurken, duvardaki takvimin renkli kartonu üzerinde gezinmiş, oradan yazlık Sular Sineması'nın bulunduğu sokağa çıkmış, sinemanın arkasındaki boş arsaları geçip birahanelerin bulunduğu caddeye sapmışım. Rasgele bir birahaneye girip kafam çakırlaşana kadar içmişim. O kafayla sinemaya girip Göksel Arsoy'la Filiz Akın'ın oynadıkları, 'Akasyalar Açarken' filminin birkaç sahnesini izleyip çıkmışım.

Kahvelerini içmişlerdi. Karımın falına bakarken gözü üstümdeydi, gidip gidip geliyordu. Hain gecelerin nazına boğulmuş o sinema akşamlarından birinin yüzünde görünmesiyle yitmesi bir oldu. Binbirçeşit üstüme üstüme geliyordu. Esrarkeş bir oğlan bunun dudağını emiyordu. Yorgun bacağıma karıncalar üşüşmeden kalkıp “Enişte be,” dedim, “boş boş oturmanın bir âlemi yok. Seninle yeni tanıştık, ama şurada oturup iki çift laf edemedik. Duyarım, rakıyla aran hoşmuş. Sen rahatına bak, ben bir ufak kapıp gelivereyim hemen.”

Muhterem Nur rolünü elinden aldığım halamın kızını, Suzan Avcı rolüne layık görüp çıktım. Yıldızlı, buz gibi bir geceydi. Başımı kabanımın yakasına gömüp motosikletimi çalıştırdım. Motorun gürültüsünden yıldızların her biri bir yana kaçıştı. Sokaklar bomboştı. Sinemadan çıkıp evine dönen kimse yoktu, insanlar daha akşamın dokuzu olmadan evlerine kapanıp birer sinema cesedinin karşısında geçmişlerini eksiltiyorlardı. Gaz çubuğunu sonuna kadar açtım; bilmediğim sokaklara girip o sokaktan olabildiğince kaçmaya çalışıyordum; olmadı, yapamadım; beni çağırıyordu. Motosikletimi kapılarının duvarına dayayıp zile bastım; kapıyı açtı. Üzerinde leylak moru şeffaf bir gecelik, gözlerinde davetkâr bir bakış vardı. Dönüp kaçır gibi girdi içeri; koşup belinden sarıldım. Dört nala giden bir aygırın soluğuydum tükenirken, tiksinti duyduğum bir pişmanlıktım. Aynada, o yazlık sinemanın arka sokağındaki kuytulukta esrarkeş bir oğlandım, oturup pis nefsimi ağladım. Bu, çok kötü bir çimdikti, çok kötü. Ninemin fotoğrafı duvarda bağırıp duruyordu:

“Anası kılıklı çocuk seni! Anası kılıklı çocuk seni!”

Dışarı çıkıp motosikletimi çalıştırırken, evine dönmekte olan birinci eniştenin öksürüğünü duyup telaşlandım, sırtımı yaklaşımakta olan karaltıya dönüp motosikleti iterek koşturmayaya başladım.

“Anası kılıklı çocuk seni!”

Motosikleti ne zaman, nasıl çalıştırmıştım; karşıdan gelen otomobilin sürücüsünün yanındaki birinci enişte miydi, iki ateş topu gibi çalkalanan gözler onunkiler miydi, anımsamıyorum.

Uzaklaşan otomobilin ardından başıma toplanan kalabalık beni hastaneye götürmek istiyordu, istemedim; yakındaki bir sağlık evinde bacağıma pansuman yaptırdıktan sonra motosikletimi sağlık evinin bahçesine bırakıp eve gittim; bu arada ikinci enişteyle içeceğimiz rakıyı da unutmadım tabii.

Karım mezelerimizi hazırlarken ışıkları söndürdüm.

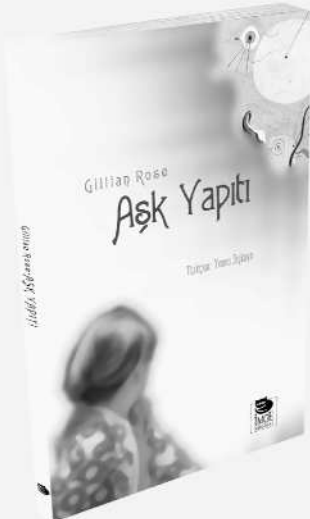
Yazlık sinemaların kapanmaya yakın olduğu son yaz gecelerinden biriydi. Sular Sineması'nda sezonun son filmini izliyorduk. O, ön sıranın bir ucunda oturuyordu; ben, öbür ucunda. Filmin oğlanı Muzaffer Tema'yla ikinci enişte rolündeki Osman Alyanak bir barda oturmuş, rakılarını yudumluyorlardı. Dansını bitiren Aysel Tanju, hastalanıp sahneye çıkamayan assolistin yerini söylediği şarkıyla doldurmaya çalışıyordu. Vamp kadın Suzan Avcı, filmin her şeyden habersiz zavallı kızına durmadan bir şeyler anlatıp şuh kahkahalar atsa da, zehrini içine akıtmanın acısı gözlerinden okunuyordu. Geride, taşıdığı kederin artık kendisi olmuş yaşlı kemancı, Aysel Tanju'nun başlayacağı yeni bir şarkının keman taksimini geçiyordu.

Kafası çakırlaşmıştı; “Geç oldu,” dedi ikinci enişte; kalktılar. “Yine bekleriz,” dedi karım. “Biz de bekleriz,” dedi halamın kızı.

O şeffaf, leylak moru gecelik hâlâ üstünde duruyordu. Çıkartmayı unutmuştum.

Karım, yüzüme vicdan azabım gibi bakıyordu.

İ M G E K İ T A B E V İ Y A Y I N L A R I

Gillian Rose'un **Aşk Yapıtı**

çağımızın nihilist sarhoşluğunun karşısına şaşırtıcı, yüreklendirici ve içinde bir tür ilham barındıran kendi perspektifini koyuyor.

Türkçesi: Yunus Dışkaya

99 Sayfa

6.5 YTL

